असत. याच घटनात्मक नोंदीच्या आधारे मला माझा जन्म दिनांक मिळाला. माझ्या अध्यक्षपदाच्या स्मरणासाठी जागतिक पातळीवरील एक अशीच घटनात्मक नोंद माझ्या पुरती तरी महत्त्वाची ठरणार आहे. यावर्षीचा नोबेलपुरस्कार हॅरॉल्ड पिंटर या नाटककाराला मिळाला आहे. जागतिकीकरणाच्या आंतरराष्ट्रीय घडामोडीच्या पार्श्वभूमीवर या नाटककाराचा गौरव होतो आहे ही घटना माझे मानसिक बळ वाढवणारी आहे. नांदेड बाहेर फारसे कुणाला माहीत नसेल, पण याच नाटककाराच्या 'केअर टेकर' या नाटकाचा अनुवाद माझे मित्र डॉ.एल.एस.देशपांडे ह्यांनी केला आणि नांदेडच्या नाट्यकलावंतांनी त्याच नावाने तो सादर केला होता. एका बाजूला संगीत नाटकाची नऊ पारितोषिके आणणाऱ्या नांदेडकर नाट्यकलावंतांची अत्याधुनिक नाट्यलेखनाशीही कशी नाळ जुळलेली होती हे आपल्या लक्षात आणून देताना मला खूप आनंद होतो आहे.

मित्र हो, राजकीय सत्ता हे एक मौलिक साधन असतं. माझं हे विधान आजच्या परिस्थितीत कुणालाही पटणार नाही. पण छत्रपती शिवाजी महाराजांनी केलेल्या संघर्षाचा आपण उलगडा कसा करणार ? आणि आपल्या देशातल्या हौतात्म्य पत्करणाऱ्या क्रांतीकारकांचा जीवनपट तरी आपण कसा समजून घेणार ? न्यायासाठी महाराज जेव्हा रक्तसंबंधी नातलगाचे हातपाय अत्यंत निष्ठूरपणे तोडण्याचे आदेश देतात तेव्हा सत्तेचं मोल काय असतं हे आपणाला कळतं. हे मोल हरवलं की सत्तास्पर्धेत उरते ती भाऊबंदकी. महाभारतातलं युद्ध आपल्यासमोर आहे. कौरवांचा नि:पात करताना ज्यांच्या जगण्यासाठी तो करायचा ते पांडवही एकामागून एक संपले की येणारं एकाकीपण आणि वैफल्य किती भयानक असू शकतं याचं विदारक चित्रण व्यास करतो. आपल्या सारख्या प्रेक्षकांना ह्यानंतर प्रश्न पडतो असंच जर होणार असेल तर आपण कोणता संदेश घ्यायचा ? जगाकडे पाठ फिरवण्याचा ? पण आपण जगाकडे पाठ फिरवली तर जगाचं वाहतेपण थांबतं थोडंच ? जगातले सगळे विकारयुक्त व्यवहारही शिल्लक दिसू लागतात. सत्तेच्या साठमारीला कंटाळून पाठ फिरवायची ? की ज्यांच्यासाठी सत्ता हवी त्यांचा आणि न्यायाचा मुडदा पडला तरी चालेल पण मी विरोधकांना लोळवणारच, त्यासाठी माझा कडेलोट झाला तरी चालेल या टोकापर्यंत येऊन पोचायचं ?

आपणाला सत्ता हवी, पण न्यायाचं अधिष्ठान असणारी. जीवांना इजा न करता त्यांच्या जीवितात बदल घवून आणणारी, असा सम्यकत्वाचा संदेश ज्यांनी आम्हाला दिला त्या सिद्धार्थ गौतमबुद्धाचा हा देश आणि प्रत्ययाच्या पातळीवर ज्यांनी हा संस्कार रुजवला त्या महाकवी व्यासाचा हा देश आहे.

इ.स.१८५० ते १९५० या शंभरवर्षाच्या काळात ज्यांनी न्यायाच्या भूमिकेला समतेच्या तेजाबात घासून पुसून काढलं, ज्यांनी ज्यांनी न्याय देवतेच्या शरीरावरची गुलामीची आभूषणं ओरबाडून काढली आणि सामान्य माणसांची या